

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3146/2019. (VI. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Járásbíróság 22.Szk.3381/2017/21. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Udvarhelyi Olivér ügyvéd, 8200 Veszprém, Radnóti tér 2/A.) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Veszprémi Járásbíróság 22.Szk.3381/2017/21. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó szabálysértési eljárásban az indítványozóval szemben közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése miatt indult szabálysértési eljárás, melyben a szabálysértési hatóság az indítványozót pénzbírsággal sújtotta.
- [3] Az indítványozó a törvényes határidőn belül meghallgatási kérelemmel fordult a szabálysértési hatósághoz, ugyanis álláspontja szerint az 1987. évi 13. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a konzuli kapcsolatokról szóló 1963. évi bécsi egyezmény 58. cikk 2. pontja és 43. cikke alapján tiszteletbeli konzulként mentesül a fogadó állam joghatósága alól, azaz nincs helye ellene szabálysértési eljárás lefolytatásának. Az indítványozó vitatta a Külgazdasági és Külügyminisztérium szabálysértési hatóság kérésére megküldött állásfoglalását, mely szerint a tiszteletbeli konzulok funkcionális mentessége kizárólag az 1963. évi bécsi egyezmény 5. cikkében meghatározott feladatokra vonatkozik, mely feladatok között a gépjárművezetés nem szerepel, így a fogadó állam joghatósága alól a gépjárművezetéssel összefüggésben a konzul nem mentesül. Az indítványozó ezen túlmenően arra is hivatkozott, hogy a balesetben részes másik félnek kellett volna megvárnia, amíg befejezi a szabálysértési eljárásra okot adó fordulási manővert. A kifogás alapján a szabálysértési hatóság a határozatát nem módosította, illetőleg nem vonta vissza, ezért az ügy iratait áttette az illetékességgel rendelkező Veszprémi Járásbírósághoz.
- [4] 1.2. A Veszprémi Járásbíróság az ügyben megkereste a Külgazdasági és Külügyminisztérium Protokoll Főosztályát, amely állásfoglalásában fenntartotta a korábban megküldött véleményét, ismételten kiemelve, hogy a tiszteletbeli konzulok hivatalos tevékenységeinek körét szűken kell értelmezni, és a funkcionális mentességet nem terjesztik ki a tiszteletbeli konzulok hivatali tevékenységét megelőző vagy az azt követő cselekményekre, így a hivatali cselekmény ellátása céljából folytatott utazásra sem. A kiterjesztett értelmezés a Külgazdasági és Külügyminisztérium szerint ellentétes lenne az 1963. évi bécsi egyezmény szellemével, alapelveivel és céljával. Ennek megfelelően a minisztérium álláspontja szerint a szabálysértés elkövetésének időpontjában és helyén a nemzetközi jogon alapuló mentesség nem állt fenn. A minisztérium azt is kiemelte, hogy a diplomáciai személyekkel kapcsolatos rendőri igazoltatás szabályai a 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletnek megfelelően csak a nem magyar állampolgárságú személyekre vonatkoznak, ekként az indítványozóval szembeni rendőri igazoltatásnak sem volt jogszabályi akadálya.
- [5] A Veszprémi Járásbíróság a Külgazdasági és Külügyminisztérium állásfoglalásával egyetértve úgy ítélte meg, hogy a szabálysértési hatóság helyesen járt el akkor, amikor a tiszteletbeli konzuli mentesség vonatkozásában nyilatkozatra jogosult hatóságként a Külgazdasági és Külügyminisztériumot megkereste, és az állásfoglalásnak megfelelően lefolytatta az eljárást az indítványozóval szemben. A járásbíróság azzal a megállapítással is egyetértett, hogy a konzuli feladatok gyakorlása során végzett cselekmények köre szűken értelmezendő, így a mentesség a tiszteletbeli konzul hivatali tevékenységét megelőző vagy azt követő cselekményekre nem terjed ki.
- [6] A Veszprémi Járásbíróság azt is megállapította, hogy a szabálysértési hatóság a tényállást helyesen rögzítette, az indítványozó felelősségének megállapítása és a szankció kiszabása jogszerűen történt, a szabálysértési

hatóság által megállapított szabálysértés megvalósult, a cselekmény jogi minősítése törvénye, az alkalmazott intézkedés pedig a cselekménnyel arányban áll. Mindezekre tekintettel a Veszprémi Járásbíróság a szabálysértési hatóság határozatát hatályában fenntartotta.

- [7] 1.3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Veszprémi Járásbíróság 22.Szk.3381/2017/21. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó érvelése szerint a támadott bírósági döntés ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, valamint sérti a konzuli kapcsolatokról szóló 1963. évi bécsi egyezmény preambulumát, 5. cikkét, 43. cikkét és 58. cikkének 2. pontját. Az eljáró bíróság ugyanis álláspontja szerint nem vette figyelembe, hogy az indítványozó mentesül a fogadó állam joghatósága alól, ekként az 1963. évi bécsi egyezmény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyása és a joghatóság nélküli eljárás és döntéshozatal maga után vonja a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ezzel együtt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményez. Véleménye szerint az eljáró hatóságok látszólag jogszerűen jártak el, mivel a joghatóság alóli mentesség fennállása tekintetében kikérték a Külgazdasági és Külügyminisztérium Protokoll Főosztályának állásfoglalását a mentesség fennállása tekintetében és annak megfelelően jártak el. A Protokoll Főosztály állásfoglalása azonban egyrészt tévesen értelmezte a tiszteletbeli konzulok funkcionális mentességének terjedelmét és az 1963. évi bécsi egyezmény 5. cikkét, melynek felsorolása nem taxatív, másrészt azt sem vette figyelembe, hogy az indítványozó által képviselt állam nagykövetsége szóbeli jegyzékben tájékoztatta a Minisztériumot arról, hogy az indítványozó hivatalos minőségében, konzuli feladatainak ellátása érdekében vezette a gépjárművet. Érvelése szerint sérti továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslati jogot, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztérium Protokoll Főosztályának állásfoglalásához a hatóság kötve van, azonban a jogszabályok az állásfoglalással szemben nem biztosítanak jogorvoslati lehetőséget, azt az eljáró hatóságnak sincs jogi lehetősége felülbírálni.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Veszprémi Járásbíróság a 22.Szk.3381/2017/21. számú végzését 2018. május 25. napján hozta meg, melyet a meghozatal napján kihirdetés útján közölt az indítványozóval. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2018. szeptember 24. napján nyújtotta be, igazolási kérelmét az Alkotmánybíróság elfogadta. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát. A XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak tekinthetőek.
- [10] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [11] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság Abtv. 29. §-a szerinti követelményével összefüggésben kiemeli, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz [elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panasz az indítványozót tiszteletbeli konzuli minőségében megillető funkcionális mentesség adott ügyben történő fennállása kérdésében a bírói döntés felülmérlegelésére irányul. Ezzel

összefüggésben az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az eljáró hatóság, illetőleg az eljáró bíróság megkeresésére a Külgazdasági és Külügyminisztérium Protokoll Főosztálya kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az indítványozót a konkrét ügyben nem illeti meg funkcionális mentesség, a Veszprémi Járásbíróság pedig osztotta a minisztérium jogértelmezését. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése (ideértve jelen esetben a tiszteletbeli konzulokat megillető funkcionális mentesség fennállását, illetőleg terjedelmét meghatározó, Magyarország által megerősített nemzetközi egyezmény vonatkozó rendelkezésének konkrét egyedi ügyben történő értelmezését is) a bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit ezzel összefüggésben pedig csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz {lásd például: 3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]}. A funkcionális mentesség adott egyedi ügyre vonatkozatható terjedelme, és ekként végső soron az 1963. évi bécsi egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek az értelmezése egyértelműen az alaptörvényi értelmezési tartományon belüli, szakjogi kérdésnek tekinthető, és nem értékelhető a tisztesseges bírósági eljáráshoz való jogot rögzítő XXVIII. cikk (1) bekezdése, illetőleg a tisztesseges hatósági eljáráshoz való jogot rögzítő XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmeként.

- [13] Az Alkotmánybíróság arra is rámutat, hogy a diplomáciai vagy egyéb mentesség esetében szükséges eljárásról szóló 1973. évi 7. törvényerejű rendelet 5. § (1) bekezdése értelmében a mentesség kérdésében született állásfoglalás a bíróságra nem bír kötelező erővel, ekként a mentesség fennállása kérdésében is az eljáró bíróság jogosult a döntés meghozatalára {ezzel összefüggésben részletesen: 36/2014. (XII. 18.) AB határozat, különösen Indokolás [93]–[100]}. A Veszprémi Járásbíróság támadott végzése kifejezetten hivatkozik az 1973. évi 7. tvr. rendelkezéseire, és sem a végzés, sem pedig a tárgyalásról készült jegyzőkönyv nem utal arra, hogy az eljáró bíróság a tvr. rendelkezéseitől eltérően magára nézve kötelezőnek tekintette volna a minisztérium állásfoglalását. Ellenkezőleg: az állásfoglalás alapulvételével maga végezte el az 1963. évi bécsi egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek értelmezését, és döntött a funkcionális mentesség fennállása kérdésében. Önmagában az a tény, hogy az eljáró bíróság osztja a minisztérium állásfoglalásában szereplő jogi érveket, még nem vetheti fel a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmét.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1594/2018.

